

socialinius ir ekonominius aspektus. Tinklapyje www.fantasydesign.org galite susipažinti su projekto veiklomis ir sukurtais dizaino darbais, rasti vertingos edukacinės medžiagos. Šiuo metu pradeda-
mas įgyvendinti projekto tęsinys.

Projekto koordinatorius:

Design museo, Suomija, www.designmuseum.fi

Bendri organizatoriai: *Design museum, Belgija, University College Sjælland, Danija, Museo nacional de artes decorativas, Ispanija, The Lighthouse Trust, Jungtinė Karalystė.*

Čia paminėti tarptautinio muziejų ir kitų kultūrinių organizacijų bendradarbiavimo pavyzdžiai neapibrėžia galimų tarptautinės partnerystės modelių ribų. Pavyzdžiui, tarptautinis bendradarbiavimas nagrinėjant istorines temas tiesiog natūralus, kai kalbama apie praeities kultūrinių ar valstybinių darinių ribas. Pavyzdžiui, projektas „Transformacija. Bendros kultūros vystymasis Romos imperijos šiaurinėse provincijose nuo Britanijos iki Juodosios jūros“ siekė parodyti, kaip pirmą kartą, pirmaisiais mūsų eros amžiais, Europoje susiformavo bendra kultūrinė erdvė. Buvo sukurta skaitmeninė duomenų bazė, keliaujanti paroda, kurių pagrindinis vizualinis elementas – žemėlapiai. Aktyviai projekte dalyvavo net 10 institucijų (muziejų, konservavimo centrų, mokslo institutų, universitetų) iš 10 Europos šalių. Projekto koordinatorius – Museum für Antike Schifahrt (Maincas, Vokietija).

Pabaigai šiek tiek praktinės informacijos, susijusios su dalyvavimu programoje. Pagrindinis programos „Kultūra 2007“ paraiškų teikimo terminas kasmet yra vienodas – spalio 1 diena, tad projektą reikėtų pradėti ruošti jau vasarą. Specialaus kasmetinio kvietimo bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis projektams terminas – gegužės 1 diena. Ši programa dabartine forma veiks iki 2013 m., tai yra iki einamojo ES finansavimo periodo pabaigos. Programa centralizuota, paraiškos teikiamos tiesiai į Briuselį (nuo šių metų – ir elektronine forma).

Lietuvoje programą koordinuoja Kultūros kontaktų biuras, tinklalapis www.kultura.2007.lt (anksčiau – www.durys.org). Kultūros kontaktų biuras gali patarti, ar jūsų vystoma projekto idėja tinka programai „Kultūra 2007“ ar kitoms ES programoms, taip pat padeda ieškoti partnerių ir rengti paraiškas. Artėjant paraiškų teikimo terminams, rengiami techninio pobūdžio seminarai, kurių metu detalai aiškinama paraiškų teikimo tvarka.

Tinklapyje www.kultura2007.lt galima rasti informacijos apie programą, Lietuvos ir kitų šalių organizacijų vykdomus projektus, nuorodas į Europinius kultūros sektoriaus tyrimus, svarbiausius ES dokumentus, susijusius su kultūros sektoriumi, ir aktualias organizacijas.

Šių metų kovą Kultūros kontaktų biuras visuomenei pristatė „Kultūros programų gidą“, pristatantį daugelį ES ir regioninių Europos programų, atvirų kultūrai. Gido elektroninę versiją galima rasti tinklalapyje, o dėl popierinės versijos kviečiama kreiptis į biurą.

Jei norite nuolatos sekėti aktualias su kultūriniu bendradarbiavimu Europoje susijusias naujienas, informaciją apie įvairius kvietimus teikti paraiškas, renginius, etc., galima užsisakyti elektroninį Kultūros kontaktų biuro naujienlaiškį. ■

Kelmės dvaro svirnas kyla naujam gyvenimui

Danutė ŽALPIENĖ

2006 m. bendradarbiaujant Kelmės krašto muziejui su VšĮ „Kultur“ buvo parengtas investicinis projektas „Naujos muziejinės ekspozicijos įrengimas ir Kelmės dvaro pritaikymas kitoms viešosioms reikmėms“. Tais pačiais metais parengta paraiška „Kelmės dvaro sodybos svirno restauravimas ir pritaikymas muziejinei, kultūrinei ir švietimo paskirčiai“ Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų fondui. 2006 m. buvo parengtas ir svirno rekonstrukcijos techninis projektas, kurio autorė architektė Regina Smilgevičiūtė.

REVIVAL OF THE BARN OF KELMĖ ESTATE

Danutė ŽALPIENĖ

The publication introduces to the ending project “Restoration of the barn of Kelmė Estate and its adaptation for museum, cultural and educational purposes”. It is funded by the financial mechanisms of the European Economic Area (EEA) and Norway, also Lithuania.

The project was launched in 2008 and its value is 1 million 267 thousand litas. It has been targeted to conservation and restoration of the barn of the Estate (area 280 sq. m, size 1 135 cubic m), building storage rooms for its funds and an educational classroom, arrangement of the territory surrounding the barn (paving of field stones). The educational classroom of the barn will host practical educational trainings in ethnic culture, events of educational programmes, summer courses of traditional Samogitian crafts. The territory surrounding the Estate barn will be used to organize ethnic culture events and festivals.

The barn of Kelmė Estate is the oldest wooden barn of its kind in Lithuania. It was built under an old folk tradition and has preserved its original size, façade structure and materials until the present day. The barn was first cited in Kelmė Estate records in 1716.

Kelmės dvaro svirnas – tai seniausias tokio tipo medinis svirnas Lietuvoje. Pagal stilių yra grynai liaudiškų tradicijų medinis pastatas, kuris pasiekė mūsų laikus mažai pakitęs, išlaikęs savo pirmąsias tūris, fasadų struktūrą bei medžiagiškumą. Svarbu ir tai, kad svirnas savo funkciją pakeitė labai neseniai.

Pirmą kartą dvaro aprašuose Kelmės dvaro svirnas paminėtas 1716 m. XIX a. pr. inventoriuose rašoma, kad tai pastatas „...ant mūro pamatų iš tašytų rąstų suręstas ir šiaudais dengtas. Jame yra 4 skyriai, iš priekio paremti. Viršuje, abiejuose galuose po 2 vidutinio dydžio langus iš 4 stiklų“. XX a. pr. nuotraukoje svirno pietrytiniame fasade vietoj langų jau buvo įrengtas keltuvas. Nuo to laiko pastatas pakito labai nežymiai. Svirnas turi šias patalpas: priešvirmį, aruodų patalpą, dvi centrines kameras, dvi kamarėles bei galinę kamara. Iš aruodų patalpos yra mediniai laiptai į pastogę.

Paskutinį dešimtmetį Kelmės dvaro svirnas buvo avarinės būklės: dalis medinių sienų pažeista puvinio, stogas ir perdanga pažeisti grybo. Tai kėlė grėsmę vertingo paveldo objekto išlikimui, pastatas neatitiko higienos ir saugos reikalavimų, nebuvo pritaikytas viešųjų paslaugų teikimui. 2008–2009 m. buvo vykdomas svirno restauracijos ir pritaikymo projektas.

2008 m. rugpjūčio mėn. tarp EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų fondo bei Kelmės rajono savivaldybės pasirašyta sutartis dėl projekto vykdymo. Projekto trukmė – 16 mėn. Projekto vertė 1 mln. 267 tūkst. litų. Norvegijos finansiniai mechanizmai skyrė 1 mln. 1 tūkst. Lt, Lietuvos valstybės biudžetas – 190 tūkst., Kelmės rajono savivaldybė – 76 tūkst. litų.

Kelmės dvaro svirnas – yra kultūros paveldo objektas, įtrauktas į Kultūros vertybių registrą. Bendras projekto tikslas – viešųjų kultūros, švietimo ir turizmo paslaugų įvairovės ir prieinamumo didinimas Kelmės rajone, restauruojant Kelmės dvaro sodybos svirną ir pritaikant jį muziejinei, kultūrinei ir švietimo paskirčiai.

Projekto pareiškėjas yra Kelmės rajono savivaldybės administracija. Kelmės rajono savivaldybė nuo 2001 m. bendradarbiauja su Norvegijos Floros komuna. Objekto savininkas – Kelmės rajono savivaldybės taryba, valdytojas – Kelmės krašto muziejus.

Projektą vykdo darbo grupė, sudaryta iš Kelmės rajono savivaldybės ir Kelmės krašto muziejaus darbuotojų. Projekto vadovas – Kelmės rajono savivaldybės administracijos vyr. specialistas turizmui Vilmantas Kizis, nariai: Kelmės krašto muziejaus direktorė Danutė Žalpienė, savivaldybės administracijos Ekonomikos ir investicijų skyriaus vyr. specialistas Egidijus Sinkevičius, savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų skyriaus vedėjas Algimantas Dambrauskas. Dvaro svirno restauravimo darbus atliko UAB „Telšių meistras“.

Vykdamas projektą buvo konservuotas ir restauruotas dvaro sodybos svirnas (plotas 280 kv. m ir tūris 1 135 kub. m), įrengtos fondų saugyklos bei edukacinių užsiėmimų klasė, sutvarkyta teritorija prie svirno – įrengta lauko akmenų nuogrinda. Svirno patalpose įrengtoje edukacinėje klasėje vyks etninės kultūros praktiniai edukaciniai užsiėmimai, edukacinių programų renginiai, žemaičių tradicinių vasaros amatų kursų mokymų užsiėmimai. Teritorija prie dvaro svirno tampa tinkama vieta etninės kultūros šventėms ir renginiams organizuoti. ■

Kelmės krašto muziejaus archyvo nuotr.

Kelmės dvaro svirnas prieš restauravimą

Kelmės dvaro svirnas po restauravimo darbų